

Institut sociálneho
zdraví

Univerzita Palackého
v Olomouci

Pro mente sana

SLOVENSKÁ PSYCHIATRICKÁ SPOLOČNOSŤ

Maladaptívne aspekty osobnosti u pacientov s poruchami užívania látok a patologickým hráčstvom

Eva Lörinčová^{1,2}, Natália Kaščáková^{1,2}, Ľudmila Barnová³, Lukáš Kakalej³,
Lucia Marikovičová⁴, Mária Plichtová⁴, Patrícia Rozinajová⁴, Jozef Hašto^{1,2}

¹Institut sociálneho zdravia Univerzity Palackého Olomouc

²Psychiatricko-psychotherapeutická ambulancia, Pro mente sana, Bratislava

³Odborný liečebný ústav psychiatrický Predná Hora

⁴Klinika drogových závislostí SZU a PNPP Pezinok

Institut sociálneho
zdraví

Univerzita Palackého
v Olomouci

Vyhlásenie o konflikte záujmov autora

Nemám potenciálny konflikt záujmov

Deklarujem nasledujúci konflikt záujmov

Forma finančného prepojenia	Spoločnosť
Participácia na klinických štúdiách/firemnom grante	Grant Slovenskej Psychiatrickej Spoločnosti 2020
Nepeňažné plnenie (v zmysle zákona)	
Prednášajúci	
Akcionár	
Konzultant/odborný poradca	
Ostatné príjmy (špecifikovať)	

Výskumné otázky a ciele výskumu

- VO: Existujú štatisticky významné rozdiely v skóre aspektov osobnosti podľa PID-5-SF medzi skupinami pacientov s poruchou užívania látok a patologickým hráčstvom?
- Ciele výskumu: Porovnať skóre z dotazníka PID-5-SF medzi skupinami ľudí s poruchou užívania látok a patologickým hráčstvom.

Výskumný súbtor a nástroje

- N = 74, priem. vek = 37,96 (SD = 10,12)
- muži N = 55, ženy N = 19
- F10.2 (N = 28)
- F11.2, F15.2 a F19.2 (N = 36)
- F63.0 (N = 11)
- Osobnostný dotazník pre DSM-5 (PID-5-SF) skrátená forma pre dospelých (Krueger et al., 2012)
- metóda CAPI - Computer-assisted personal interviewing
- Dáta boli zbierané psychológmi a psychiatrami v zdravotníckych zariadeniach

Alternatívny model DSM-5 pre poruchy osobnosti

- Hodnotenie miery narušenia osobnostnej funkčnosti vo vzťahu k sebe a iným
- Určenie poruchy osobnosti (pomocou PID-5) na základe analýzy dimenzionálnych osobnostných rysov rozdelených do 25 aspektov "nižšieho rádu" a 5 oblastí "vyššieho rádu" (Riegel et al., 2018).

Oblasť osobnostných črt	Primárne aspekty črty
Negatívna afektivita	<i>Emočná labilita, Úzkostlivosť, Neistota z odlúčenia</i>
Odťažitosť	<i>Sociálna uzavretosť, Anhedónia, Vyhýbanie sa intimita</i>
Antagonizmus	<i>Manipulatívnosť, Klamanie, Grandióznosť</i>
Desinhibícia	<i>Nezodpovednosť, Nestálosť pozornosti, Impulzívnosť</i>
Psychoticizmus	<i>Neobvyklé predstavy a zážitky, Výstrednosť, Dysregulácia myslenia a vnímania</i>

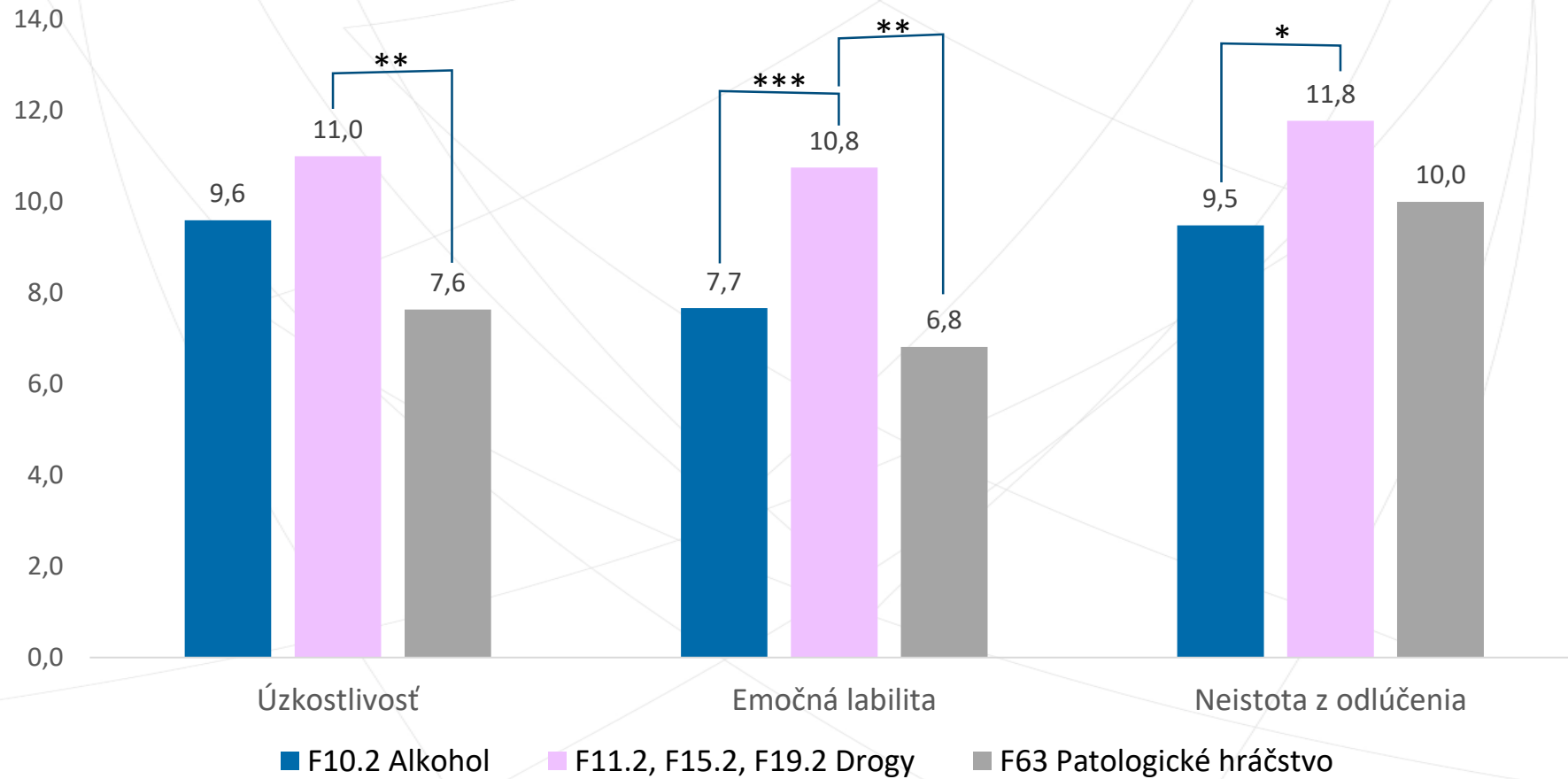
Institut sociálního
zdraví

Univerzita Palackého
v Olomouci

Výsledky

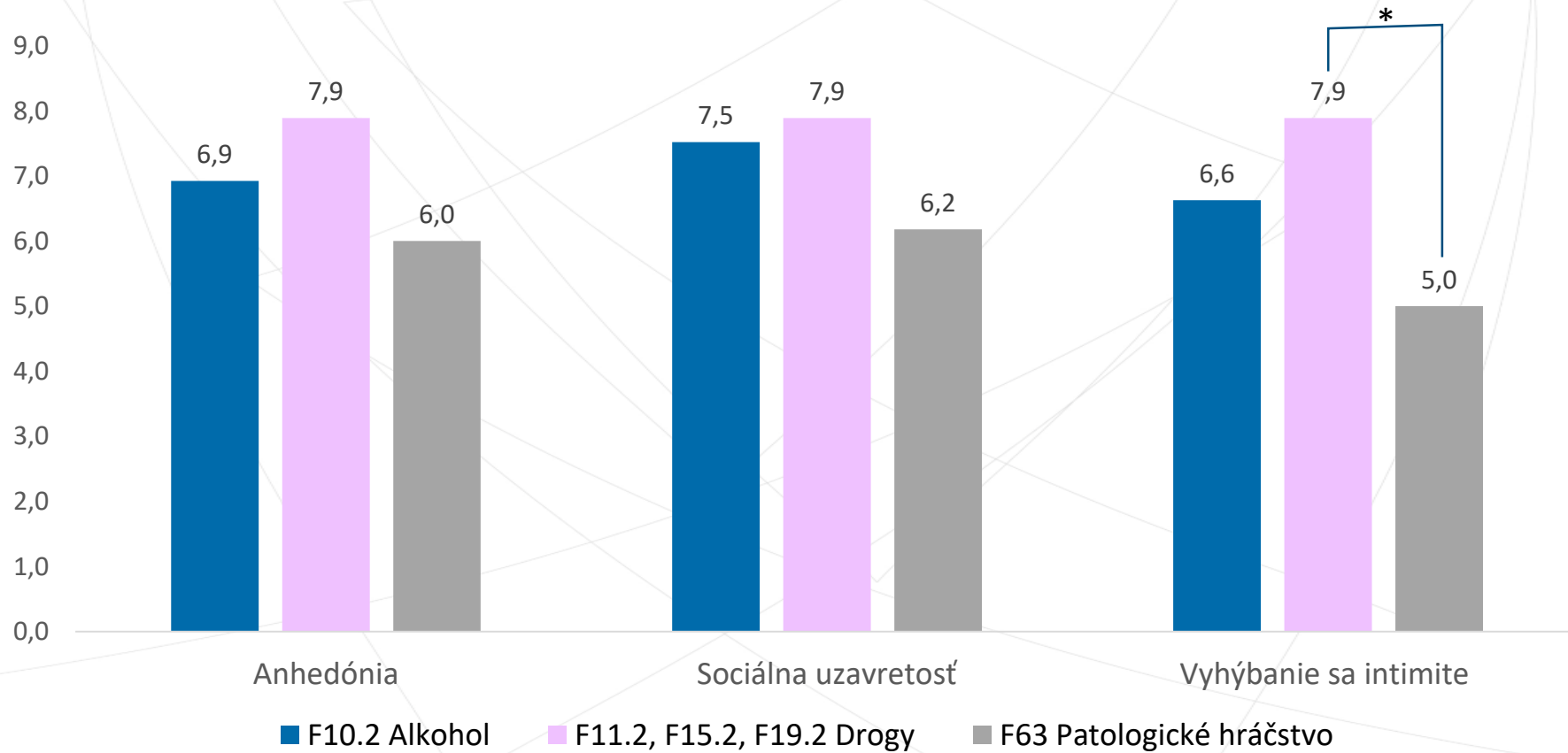

Porovnanie skupín v oblasti Negatívna afektivita (Úzkostlivosť, Neistota z odlúčenia, Emočná labilita)

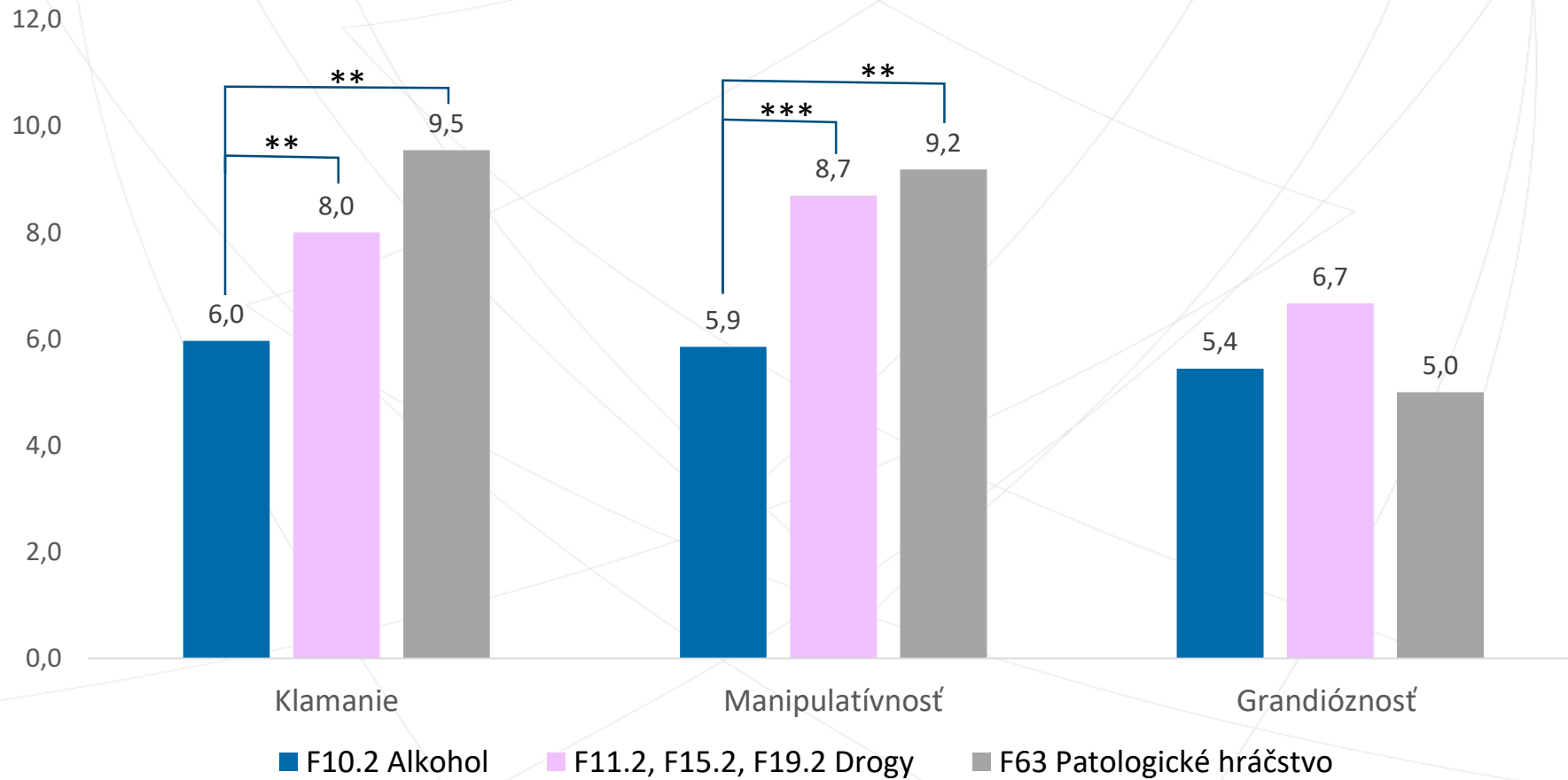

Porovnanie skupín v oblasti Odťažitosť (Anhedónia, Sociálna uzavretosť, Vyhýbanie sa intimite)

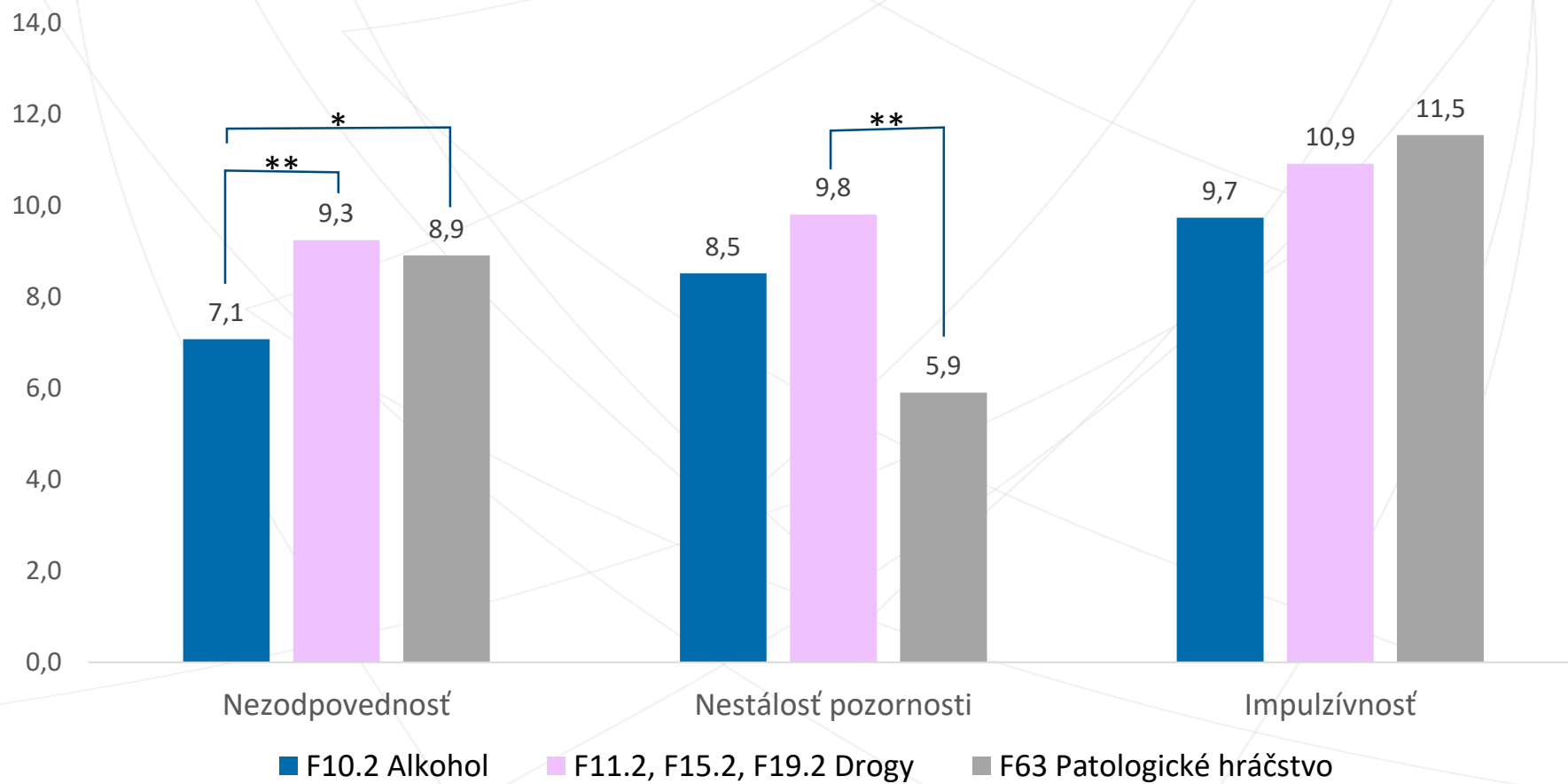

Porovnanie skupín v oblasti Antagonizmus (Klamanie, Manipulatívnosť, Grandióznosť)

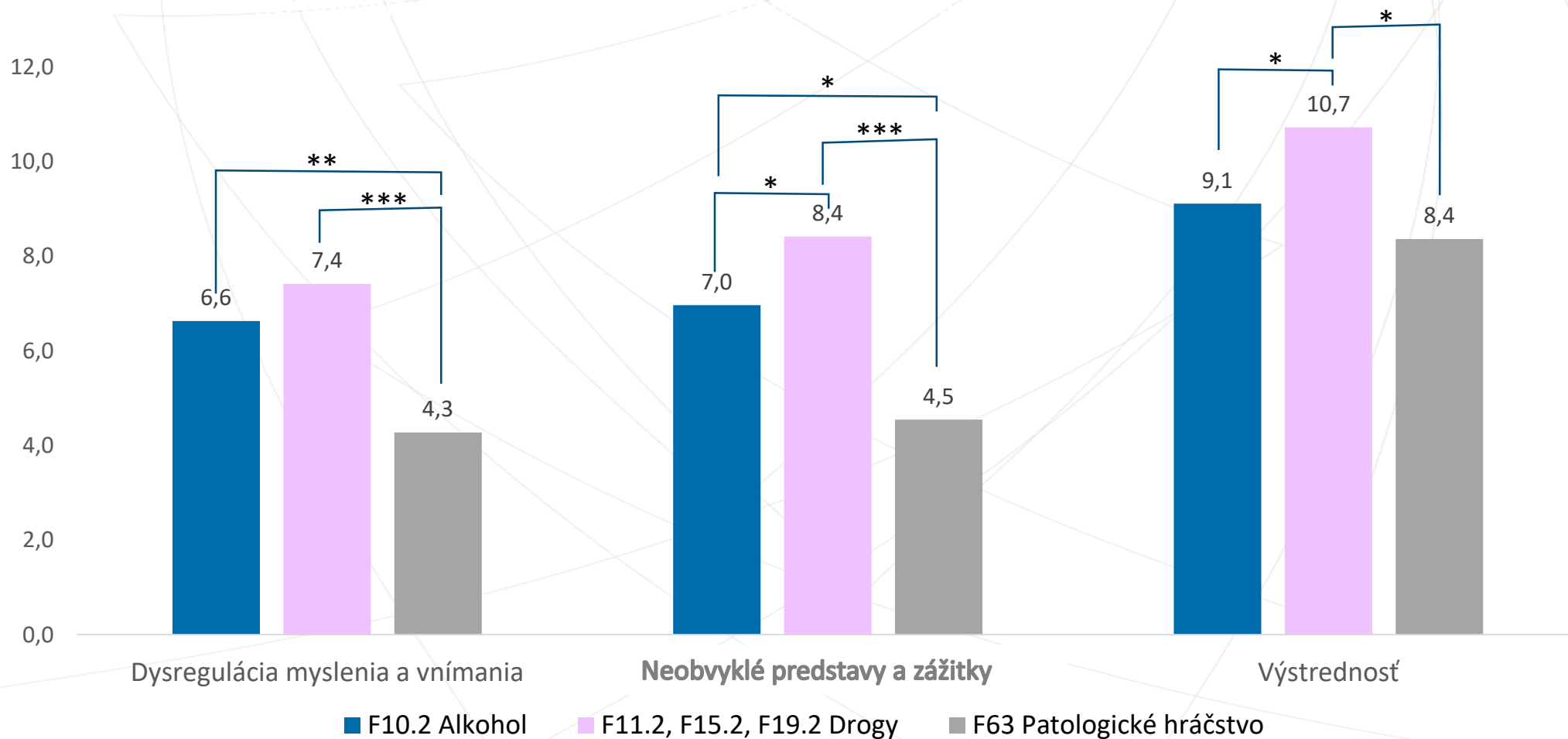

Porovnanie skupín v oblasti Desinhibícia (Nezodpovednosť, Nestálosť pozornosti, Impulzivnosť)

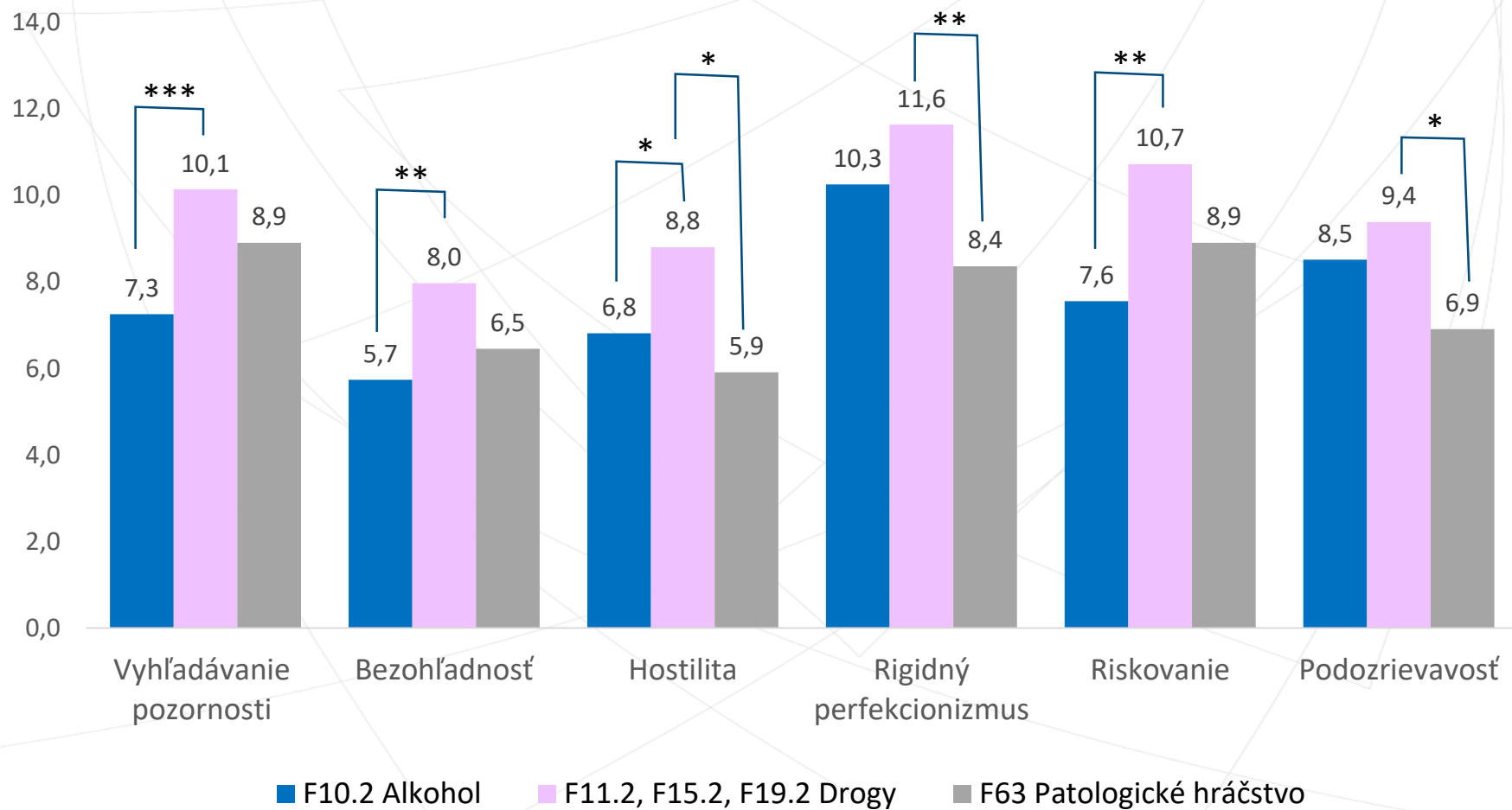

Porovnanie skupín v oblasti Psychoticizmus (Neobvyklé predstavy a zážitky, Výstrednosť, Dysregulácia myslenia a vnímania)

Porovnanie aspektov nezarađených do oblastí medzi skupinami

Záver

- VO: Existujú štatisticky významné rozdiely v skóre aspektov osobnosti podľa PID-5-SF medzi skupinami pacientov s poruchou užívania látok a patologickým hráčstvom?
 - Štatisticky významné rozdiely boli zistené v 17 aspektoch z celkového počtu 25.
 - V 8 aspektoch (Anhedónia, Depresivita, Grandióznosť, Impulzivnosť, Perseverácia, Obmedzená afektivita, Submisivnosť, Sociálna uzavretosť) neboli zistené štatisticky významné rozdiely medzi skupinami.

- Tento výskum nám umožnil porovnať výskyt maladaptívnych aspektov osobnosti v troch klinických skupinách pacientov. Vzhľadom na obojsmernosť vzťahu medzi osobnostnými črtami a závislosťou je dôležité venovať pozornosť prevencii, najmä u mladistvých s rizikovými maladaptívnymi osobnostnými črtami. Zistenie jednotlivých maladaptívnych črt u pacientov so závislosťou môže nasmerovať klinikov na použitie vhodných terapeutických intervencií a diagnostiku.

Institut sociálního
zdraví

Univerzita Palackého
v Olomouci

Zdroje

- Krueger, R. F., Derringer, J., Markon, K. E., Watson, D., & Skodol, A. E. (2012). Initial construction of a maladaptive personality trait model and inventory for DSM-5. *Psychological medicine*, 42(9), 1879–1890. <https://doi.org/10.1017/S0033291711002674>
- Riegel, K. D., Ksinan, A. J., Samankova, D., Preiss, M., Harsa, P., and Krueger, R. F. (2018) Unidimensionality of the personality inventory for DSM-5 facets: Evidence from two Czech-speaking samples. *Personality and Mental Health*, 12: 281– 297. <https://doi.org/10.1002/pmh.1423>.

Institut sociálního
zdraví

Univerzita Palackého
v Olomouci

Ďakujem za pozornosť!

Práca vznikla za podpory grantu Slovenskej Psychiatrickej Spoločnosti 2020 Výskyt psychickej traumatizácie u drogovu závislých pacientov.

Ďakujeme MUDr. Ivane Dušekovej, MUDr. Liborovi Kiššovi a PhDr. Mgr. Vladimírovi Stanislavovi, PhD. MPH za umožnenie zberu dát.